

2019 – ANUL TRIBUNIȘTILOR (L): sans argent, l'honneur n'est qu'une maladie - se vor uni formând o Românie mare și puternică - nivelul moral și cel politic al societății - onorabilul public cititor!

1848-1925
Ioan Slavici

acest popor va spune odată un veto puternic tiranilor și-și va cuceri drepturile naționale fără voia lor, chiar peste capetele lor ...

rolul presei

va veni ziua, în care Românii din toate țările se vor uni formând o Românie mare și puternică!

sans argent, l'honneur n'est qu'une maladie
Racine

cu cât mai căzut e nivelul moral și cel politic al societății, cu atât mai adese-ori e nevoit să-și amăgească cititorii ascunzându-le adevărul, spuindu-le la strâmtorare și minciuni, restălmăcind, exagerând, ori născocind fapte, ridicând în slava cerului pe stăpâni, ocărând pe adversarii acestora, ...

o insinuare perfidă, o calomnie îndrăzneată, o minciună sfruntată ori o prostie spusă „la țanc” e dovadă de dibăcie, nerușinarea e bărbăție, iar lașitatea e prudență, dacă se produce efectul ...

sagunism - tribunism - sămănătorism

prin cultură un organism social!
Miseriile presei
Zbuciumari politice la românii din Ungaria

RO 2019.EU

Continuăm reproducerea selectivă din lucrarea lui Ioan Slavici „Zbuciumări politice la românii din Ungaria”, cap. „Miseriile presei”: « ... cu cât mai căzut e nivelul moral și cel politic al societății, cu atât mai adese-ori e nevoit să-și amăgească cititorii ascunzându-le adevărul, spuindu-le la strâmtorare și minciuni, restălmăcind, exagerând, ori născocind fapte, ridicând în slava cerului pe stăpâni, ocărând pe adversarii acestora, zăpăcind minți, stricând inimi și propagând duhul cel rău în cercul său de înrâurire. Nu socotesc dar vinovați nici pe aceia dintre colegii mei, care m’au acoperit de ocări, ci le fac deplină dreptate, recunoscând, că interesele de partid ori cele comerciale i-au silit să mă scoată chiar mort și să-mi cânte prohodul. De oarece însă tot mai trăiesc și înțeleg cuvintele, pentru care fie partide politice, fie frunțași vrednici de toată lauda țin ca așa numita cestiune națională să fie mereu agitată, îmi voi da silința să arăt, cum pentru ziare cestiunea aceasta e un fel de comoară nesecată. Ani de zile de a rândul și mai ales în timpul celor din urmă alegeri din Ungaria ziarelor noastre, totdeauna bine informate și „bine inspirate”, au publicat în fiecare zi fel de fel de știri senzaționale, unele luate din vânt, altele exagerări ale faptelor în adevăr petrecute, cele mai multe născocite din adins spre a-i ține pe cititori în continuă emoțiune. S’ar putea scrie cărți întregi despre aceste știri senzaționale, care ziua a doua după publicarea lor au fost desmințite ori rectificate, și nota caracteristică a timpului e, că nici odată ziarul, care a publicat

știrea, n'a avut buna credință de a publica și rectificarea ori desmințirea, eară publicul s'a lăsat să fie amăgit. Câte-va exemple mai concludente. (...) **Tribuna** ... a publicat știrea de tot fantastică, că în cercul electoral al Beiușului solgă-birăul a prostit peste trei-zeci de alegători români făcându-i să creadă, c'au fost osândiți la moarte pentru-ca, făgăduindu-le grațiarea, să-i înduplece a vota contra Părintelui Dr. V. Lucaciu, idolul lor. N'a fost publicată nici desmințirea acestei știri, căci **interesul cauzei cere, precum se vede, ca onorabilul public cititor să-i creadă pe Bihoreni atât de tâmpiți**, cum trebuie să fie pentru-ca să poată fi trași în felul acesta pe sfoară. Așa s-a urmat și se urmează zi cu zi. (...) „**Tribuna**” a publicat din pana unui „fruntaș” un articol în care se susținea, că comitetul partidului național e reprezentantul „legal” al Românilor din regatul ungar, deși nu există nici o lege, în virtutea căreia s'a constituit acel comitet, și sunt foarte mulți Români, care nu recunosc autoritatea lui. Un ziar din București, reproducând acel articol, încredințează pe cititorii săi, că el a fost scris de dl Dr. I. Mișu. „**Tribuna**” în urma intervenirii d-lui Dr. I. Mișu spune că informațiunea ziarului din București e greșită, iar acesta nu are aici față cu d-l Dr. Mișu, nici față cu cititorii săi respectul și buna credință de a reproduce rectificarea publicată în „**Tribuna**”. **Ce temei se poate pune pe cele publicate în coloanele unor ziare, care-și bat astfel joc și de „fruntași” și de cititori!?**

„**Universul**” a avut la 29 Iulie v. un „mare succes”: a publicat un „interview” cu Părintele Dr. Vasile Lucaciu, care, vorbind despre atitudinea guvernului ungar față cu poporul român, a zis, între altele, că „astăzi (guvernul) cugetă serios la împrejurarea, că **acest popor va spune odată un veto puternic tiranilor și-și va cuceri drepturile naționale fără voia lor, chiar peste capetele lor**”. E ori nu adevărat, c'a zis-o Părintele Dr. V. Lucaciu aceasta!? Dacă am admite c'a zis-o și-o crede, am insinua, că e om de bună credință, dar lipsit de bun simț. Dacă am presupune că a zis-o fără să o creadă, am zice că e un șarlatan comun, care vrea să prostească lumea. Într'un caz și într'altul le face un bun serviciu dușmanilor noștri, care au dreptul de a se folosi de toate mijloacele, ca să nimicească poporul, care vrea să spună un „veto puternic” și să treacă „peste capetele” altora. Părintele Dr. V. Lucaciu e însă om matur și destul de cumpenit pentru-ca să nu grăiască asemenea vorbe nechibzuite, care pun pe Români și pe partidul său îndeosebi în o lumină falsă și compromițătoare. Acela, care vrea să prostească lumea, e „reporterul” dela „**Universul**”. El n'are să rectifice.

„**Tribuna**” dela Arad a publicat în numărul de la 10 august o dare de seamă despre o serbare pusă de d-l Nic. Iorga la cale în Câmpina. Ni se spune în acea dare de seamă, că d-l Profesor N. Iorga, într-o conferință ținută la acea serbare, a spus, că „**în curând va veni ziua, în care Românii din toate țările se vor uni formând o Românie mare și puternică**”. Mare vorbă, pe care la Câmpina o grăiește ușor și-un om mai mic decât d-l Profesor Nicolae Iorga. Deoarece **lui Dumnezeu și Domnului Profesor Nicolae Iorga toate îi sunt cu putință**, nu ni-e greu să credem, c'a zis d-l Iorga la Câmpina vorba aceasta; n'ar fi însă zmintit celce ar zice, că fie zmintit, fie șarlatan a fost cel ce-a reprodus-o – așa netam-nesam în coloanele „**Tribunei**” din Arad, unde ea nu sună ca la Câmpina. În timpul căldurilor de vară s'a plimbat pela București, ca să se mai răcorească, unul dintre reprezentanții legali ai Românilor din regatul ungar, d-l Dr. Ștefan Csicsó Pop, deputatul trimis de Șirieni în dieta din Budapesta. Fiind și eu Șirian de baștină și fiind la Șirienii mei, în

mijlocul cărora am crescut și între care am multe rude și mulți prieteni din copilărie, am urmărit cu deosebită atențiune „gestele” și „gesturile” distinsului oaspe, pe care unul dintre marile ziare l’ a luat în antrepriză”. **Noi avem între „fruntașii” din regatul ungar oameni crescuți în școli maghiare și trăiți în societatea maghiară, care nu cunosc nici istoria neamului românesc, nici literatura noastră națională și nu mai sunt în stare să înțeleagă felul de a gândi al românilor.** Mulți dintre dâșii sunt susținători zeloși ai cauzei române, dar o susțin pe aceasta ca Maghiarii pe cea maghiară. Unul dintre aceștia e și vrednicul reprezentant al Șirienilor, un fel de Csicsó Pista barátom, care dă vârtos și cu rost și fără rost. Nu mă îndoiam dar că el va vorbi la București parc’ ar fi la Kecskemet ori pe pusta Hortobágy. Tot nu mă așteptam însă la ceea ce mi-a fost dat să citesc două, trei, patru, chiar cinci zile de rând în coloanele ziarului ce l’ a exploatat ca pe o mină de pietre scumpe. Ceea ce distinsul deputat din dieta ungară a spus la București despre politica cea mare a împăraților, despre convențiunea militară încheiată între România și patria sa, despre lipsa de pricepere a regelui Carol I, despre ușurința tuturor sfetnicilor săi, despre mișelia celor ce nu-l înțeleg și despre Universitatea din Brașov întrece toată închipuirea. Pe mine nu mă iartă firea să cred, că alesul Șirienilor poate să vorbească asemenea bazaconii, și cred mai bucuros, că „reporterul” le-a ticluit toate potrivit cu interesele de partid, ori cu cele comerciale.

Din aceste puține exemple rezultă, că nu numai că nu li se cere, dar în anumite împrejurări nici nu li se iartă ziariștilor să fie de bună credință față cu cititorii lor: ei au să servească cu orice preț partidul ori întreprinderea, și o insinuare perfidă, o calomnie îndrăzneată, o minciună sfruntată ori o prostie spusă „la țanc” e dovadă de dibăcie, nerușinarea e bărbăție, iar lașitatea e prudență, dacă se produce efectul intenționat. **Pot ziariștii să se încălzească pentru idealuri ori să se avânte pentru cauze bune, dar numai câtă vreme aceasta se concordă cu interesele de partid ori cu cele comerciale.** Celce trece peste aceste are să-și aducă aminte de versul lui Racine: „**Mais, sans argent, l’honneur n’est qu’une maladie**” (Les plaideurs. Act. I. Scena I).»

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2019-anul-tribunistilor-l-sans-argent-lhonor-nest-quune-maladie-149118.html>

Eveniment Actualitate Stiri de pe strada mea Sport Cultura Sanatate Timp liber Tribuna femeilor Descopera lumea

Tribuna
Dintotdeauna pentru totdeauna!

Muzeul NATIONAL BRUKENTHAL
SIBIU
Muzeul viu
30 de ani de la Revoluția din 1989

2019-anul tribuniștilor (L): sans argent, l'honneur n'est qu'une maladie -

Marius HALMAGHI 15.12.2019 23:04 214 vizualizari 0 comentarii

În: Tribuna, 15 decembrie 2019.